

Avgifter och skatter 2016

I ”Arbetsgivarverket informerar” redovisas de genomsnittliga avgifter och skatter som statliga myndigheter och andra arbetsgivare, som omfattas av Arbetsgivarverkets kollektivavtal, ska betala år 2016. Dessa avgifter och skatter jämförs med de nivåer som gäller för 2015. Vissa avgifter och skatter är beroende av förslagen i budgetpropositionen vilken riksdagen fattar beslut om i december. Vid behov uppdaterar Arbetsgivarverket denna text i enlighet med förändringar i förhållande till propositionen. Det nya pensionsavtalet PA 16 träder i kraft 1 januari 2016. Premier till försäkringsrörelsen baseras på nuvarande pensionsavtal PA 03.

I tabell 1 (på sidan 3) har dessa avgifter och skatter satts i relation till en prognostiserad bruttolönesumma för 2016 respektive 2015. Syftet med att relatera avgifterna till bruttolönesumman är att kunna redovisa de totala genomsnittliga arbetskraftskostnaderna avseende avgifter och skatter för de statliga arbetsgivarna på ett enhetligt sätt.

År 2016 uppgår det genomsnittliga totala avgiftsuttaget till 47,92 procent av bruttolönesumman jämfört med 47,56 procent år 2015. De lagstadgade avgifterna är totalt sett oförändrade, och ökningen om nära 0,4 procentenheter beror på att avgifterna för den så kallade Riskpremien har höjts i förhållande till bruttolönesumman. Avgifterna för partsorganen är oförändrade.

Den största delen, ca 2/3 av kostnaden för avgifter och skatter utgörs av de lagstadgade arbetsgivaravgifterna. Ungefär 1/3 av kostnaden hänför sig till kostnader som följer av kollektivavtal som tecknats på det statliga avtalsområdet. Dessa avgifter avser premier till statens avtalsförsäkringar som utifrån premieprognoser beslutas av Statens tjänstepensionsverk (SPV), avgiftsbestämd ålderspension och avgifter till de partsorgan som inrättats till stöd för omställning och partsgemensamt utvecklingsarbete.

Sparpremien beräknas individuellt och påverkas bl.a. av arbetstagarens ålder, lön, löneutveckling och pensionsålder. Premien varierar därför kraftigt mellan individer och olika myndigheter och är inte identisk med den genomsnittliga avtalsförsäkringspremie som anges i den bifogade tabellen.

Övriga avtalade premier fastställs som procentsatser av pensionsunderlaget¹ eller utbetald lön, eller i något fall som en fast summa per anställd. På vissa av premierna

¹ Med pensionsunderlaget avses medeltalet av den pensionsgrundande lönen under de fem år som föregår avgångsåret. För de fyra första av dessa räknas lönen om med prisbasbeloppet till nivån för det

utgår också särskild löneskatt på pensionskostnader (SLP) med 24,26 procent av de belopp som betalas. Grunden för varje enskild avtalsförsäkringspremie beskrivs på sidorna 4 till 8.

SPV har det övergripande ansvaret för premierna i statens avtalsförsäkringar. För 2016 har SPV gjort en prognos över premiekostnaden för anställda som omfattas av pensionsavtalet PA 03 och beslutat om en preliminär avtalsförsäkringspremie för anställda som omfattas av pensionsavtalet PA-91².

SPV har meddelat dessa prognoser direkt till varje myndighet. Under året kommer arbetsgivarna att månatligen, via faktura, betala definitiva premier som är beräknade på aktuella anställningsuppgifter för alla anställda som omfattas av PA 03. För ytterligare information, se SPV:s hemsida <http://www.spv.se/>.

SPV lämnar både premieprognosen och den preliminära premien uttryckt i kronor³. Ekonomistyrningsverket (ESV) rekommenderar dock att myndigheterna använder sig av en procentsats som läggs in i lönesystemen för att fördela premiekostnaden ut i organisationerna. Arbetsgivaren kan själv beräkna procentsatsen genom att dividera premieprognosen för 2016 med en budgeterad bruttolönesumma för 2016⁴.

Utöver de avgifter som redovisas i tabellen på sidan 3 ska varje myndighet sätta av 0,3 procent av lönesumman till lokalt aktivt omställningsarbete.

Den premie avseende särskild pensionsersättning (SPE-premien) som arbetsgivare i vissa fall ska betala när en arbetstagare sägs upp behandlas på sidan 6.

sista året före avgångsåret. Enligt beräkningar motsvarar pensionsunderlaget i snitt ca 95 procent av den slutliga bruttolönen. Denna relation hänger samman med att löneutvecklingen oftast är högre än prisbasbeloppets utveckling.

²Från 2016 betalas enbart premier enligt PA-91 för de 4 individer som omfattas av PA-91 enligt Förordningen om avgångsförmåner för vissa arbetstagare med statliga chefsanställningar (2003:55). För övriga individer som omfattas av PA-91 är pensionsförmånerna premiefriade. Eftersom så få är berörda av PA-91 redovisas här enbart kostnaderna för anställda som omfattas av PA 03.

³ Se SPV:s hemsida Prognos över pensionskostnaden, <http://www.spv.se/Arbetsgivare/Statlig-tjanstepension/Kostnader-for-pension/Premier/Formansbestamd-alderspension/Prognos-over-pensionskostnaden/>

⁴ För mer information, se ESV:s publikation "Personalkostnader", kapitel 4, <http://www.esv.se/contentassets/376805b58748460c851114ffc69ac855/2015-1-personalkostnader.pdf>

Tabell 1 Avgifter och skatter för statliga myndigheter, i procent av utbetald lön

	2015	2016
Genomsnittligt avgiftsuttag för anställda som omfattas av PA 03⁵		
Genomsnittligt totalt avgiftsuttag	47,563	47,921
Lagstadgade arbetsgivaravgifter⁶	31,420	31,420
Sjukförsäkringsavgift	4,350	4,850
Arbetsmarknadsavgift	2,640	2,640
Arbetseskadeavgift	0,300	0,300
Efterlevandepension	1,170	1,170
Föräldraförsäkringsavgift	2,600	2,600
Ålderspensionsavgift	10,210	10,210
Allmän löneavgift	10,150	9,650
Genomsnittliga avgifter enligt avtal	16,058	16,416
Genomsnittlig avtalsförsäkringspremie inkl. SLP	10,166	10,524
Sparpremie	6,690	6,618
Värdesäkringspremie	1,159	1,156
ÖB- och ÖBF-premie ⁷	0,027	0,020
Riskpremie	0,187	0,557
TA-premie	0,009	0,009
TGL-premie	0,087	0,085
PSA-premie	0,050	0,050
SLP	1,958	2,028
Avgift för individuell ålderspension inkl. SLP	3,107	3,107
Individuell ålderspension	2,500	2,500
SLP	0,607	0,607
Avgift för kompletterande ålderspension inkl. SLP	2,485	2,485
Kompletterande ålderspension ⁸	2,000	2,000
SLP	0,485	0,485
Avgifter till partsorgan	0,300	0,300
Trygghetsstiftelsen	0,300	0,300
Rådet för partsgemensamt stöd	0,000	0,000
Medlemsavgift Arbetsgivarverket	0,085	0,085

⁵ Det genomsnittliga totala avgiftsuttaget i tabellen gäller anställda som är 28 år till 65 år. Se sid 8.

⁶ Enligt Budgetpropositionens förslag för år 2016.

⁷ ÖB-premien betalas enbart för vissa anställda enligt särskilda regler. De flesta myndigheter betalar ingen ÖB-premie. ÖBF-premien betalas enbart av Försäkringskassan. Se sid. 5.

⁸ Inkluderar ej avgifter till följd av lokala kollektivavtal eller enskilda överenskommelser. Se sid. 7.

Lagstadgade arbetsgivaravgifter

De lagstadgade arbetsgivaravgifterna är år 2016 oförändrat 31,42 procent på utbetald lön. Däremot sker en omfördelning inom den sammantagna arbetsgivaravgiften som innebär en höjning av sjukförsäkringsavgiften och en motsvarande sänkning av den allmänna löneavgiften jämfört med 2015.

Precis som föregående år gäller att nivån på de lagstadgade arbetsgivaravgifterna beror av den anställdes ålder. För anställda som redan fyllt 65 år gäller lägre nivåer än 31,42 procent. För anställda som ännu inte fyllt 25 år gäller också längre nivåer, men fram till och med 30 maj 2016. Även vissa avgifter som betalas enligt avtal påverkas av den anställdes ålder. Se sidorna 8 och 9 för en sammanställning av undantag som hänger samman med ålder.

Avgifter enligt avtal

Genomsnittlig avtalsförsäkringspremie

Avtalsförsäkringspremien fastställs av SPV och bekostar:

- förmånsbestämd ålderspension (Sparpremien)
- värdesäkring av intjänad pensionsrätt (Värdesäkringspremien)
- riskförmåner såsom sjukpension, tillfällig sjukpension, efterlevandepension och premiebefrielse vid vissa slags ledigheter t.ex. långvarig sjukdom, sjukpension och delpension (Riskpremien)
- ålderspension mellan 60-65 år i vissa fall enligt övergångsbestämmelser (ÖB-premien)
- ålderspension före 65 års ålder i vissa fall enligt övergångsbestämmelser för anställda vid Försäkringskassan (ÖBF-premien)
- pensionsförmåner i vissa fall enligt Avtal om omställning (TA-premien)
- grupplivförsäkring enligt statens tjänstegrupplivförsäkring (TGL-S)
- personskadeersättning enligt statens personskadeförsäkring (PSA)

Från och med den 1 januari 1998 finansieras avtalsförsäkringarna med myndighetsspecifika försäkringstekniskt beräknade premier. Dessa sätts huvudsakligen i relation till pensionsunderlaget, se sidan 1.

Den preliminära avtalsförsäkringspremien för dem som omfattas av PA 03 är högre 2016 än 2015, 10,52 procent jämfört med 10,17 procent.

Sparpremien

Sparpremien bekostar den förmånsbestämda pensionen enligt avtal. Enligt PA 03 betalas förmånsbestämd pension för årsinkomster över 7,5 inkomstbasbelopp. För anställda som är födda mellan 1943 och 1973 (mellan 1948 och 1978 för yrkesofficerare och flygledare) är ålderspensionen under 7,5 inkomstbasbelopp också till en del förmånsbestämd enligt vissa övergångsregler.

Sparpremien beräknas individuellt och dess storlek beror bl.a. på arbetstagarens pensionsålder enligt avtal, ålder, andel lön under respektive över 7,5

inkomstbasbelopp samt på löneökningarnas storlek. Sparpremien kan därför variera kraftigt mellan olika individer och därmed mellan olika myndigheter. Varje myndighet fick en prognos över just sin kostnad från SPV i september. Här anges en genomsnittlig sparpremie för alla myndigheter satt i relation till en prognos för den totala bruttolönesumman för hela staten. Denna snittpremie minskar 2016 jämfört med 2015, från 6,69 till 6,62 procent av bruttolönesumman. På sparpremien tillkommer särskild löneskatt på pensionskostnader (SLP), se nedan.

Värdesäkringspremien

Värdesäkringspremien är 1,3 procent av pensionsunderlaget, vilket för år 2016 innebär en oförändrad nivå jämfört med år 2015. På värdesäkringspremien tillkommer särskild löneskatt på pensionskostnader (SLP), se nedan.

Riskpremien

Riskpremien bekostar sjukpension, tillfällig sjukpension, temporär efterlevandepension samt premiefrielse. Med premiefrielse avses att arbetsgivarens avgift för ålderspension sätts ned vid en anställds delpension, föräldraledighet eller längre sjukfrånvaro. Riskpremien bekostar också slutbetalning av sparpremien vid avgång med sjukpension. Riskpremien höjs år 2016 till 0,6 procent av pensionsunderlaget, jämfört med 0,2 procent för år 2015. Höjningen av premien avser att täcka riskrörelsens behov av en viss nivå på överskottskapital, en buffert motsvarande ett års kostnader. På riskpremien tillkommer särskild löneskatt på pensionskostnader (SLP), se nedan.

ÖB-premien och ÖBF-premien

ÖB-premien bekostar dels ålderspension för arbetstagare som har pensionsåldern 60 eller 63 år enligt vissa övergångsregler, dels slutbetalning av sparpremien vid sådan avgång före 65 års ålder. ÖB-premien betalas endast av myndigheter vars anställda berörs av dessa övergångsregler. Den är 3 respektive 1 procent av pensionsunderlaget för anställda som har pensionsåldern 60 respektive 63 år.

Vissa anställda vid Försäkringskassan har en annan pensionsålder genom särskilda övergångsbestämmelser vid inrangering till statlig sektor. Dessa kan ha pensionsåldern 60, 61, 63 eller 64 år samt rätt till slutbetalning av sparpremien vid sådan avgång före 65 års ålder. För dessa personer betalar Försäkringskassan så kallade ÖBF-premier motsvarande 3,0, 2,5, 1,5 respektive 1,0 procent av pensionsunderlaget.

På både ÖB-premien och ÖBF-premien tillkommer särskild löneskatt på pensionskostnader (SLP), se nedan.

TA-premien

TA-premien bekostar slutbetalning av sparpremien dels vid avgång med pensionsersättning (PE) enligt övergångsbestämmelser i Avtal om omställning, dels vid avgång med särskild pensionsersättning (SPE) enligt samma avtal.

TA-premien är oförändrad jämfört med år 2015 och uppgår till 0,01 procent av pensionsunderlaget år 2016. På TA-premien tillkommer särskild löneskatt på pensionskostnader (SLP), se nedan.

Pensionsersättning är en ålderspensionsförmån som kan beviljas enligt övergångsbestämmelser i Avtal om omställning, före ordinarie pensionsålder när förmånstagaren blivit uppsagd på grund av arbetsbrist.

Särskild pensionsersättning enligt Avtal om omställning finansieras via en engångspremie som kallas SPE-premie. SPE-premie betalas för arbetstagare med 65 års pensionsålder som sägs upp på grund av arbetsbrist under förutsättning att personen vid tidpunkten för uppsägningen har fyllt 57 år men inte 62 år, samt inte omgående fått en ny tillsvidareanställning där han eller hon omfattas av Avtal om omställning. SPE-premien kan liknas vid en riskpremie som betalas för den händelse att arbetstagaren blir fortsatt arbetslös och beviljas särskild pensionsersättning⁹.

TGL-premien

TGL-premien bekostar grupplivförsäkring enligt avtal om statens grupplivförsäkring (TGL-S) inklusive särskild premieskatt¹⁰. Premien är inte relaterad till pensionsunderlaget utan fastställs av SPV till ett visst belopp per anställd. Avgiften är 360 kronor per anställd för 2016, vilket är oförändrat jämfört med de senaste åren. Någon ytterligare löneskatt på pensionskostnader (SLP) tillkommer inte på denna avgift.

PSA-premien

PSA-premien bekostar personskadeersättningar enligt avtal om ersättning vid personskada (PSA). PSA-premien fastställs som en procentsats av bruttolönesumman och uppgår till 0,05 procent 2016, precis som föregående år. På denna avgift betalas inte särskild löneskatt på pensionskostnader (SLP).

Individuell ålderspension

Den individuella ålderspensionen i PA 03 är en premiebestämd pension. Avgiften till den individuella ålderspensionen förvaltas av ett antal av parterna förvalda försäkringsgivare som arbetstagare kan välja mellan. SPV fungerar som valcentral samt tar emot och förmedlar avgiften.

Avgiften är oförändrad 2016 och uppgår till 2,5 procent på utbetald lön (inkl. övertidsersättning). För anställda som omfattas av PA-91 samt för anställda under 23 år betalas ingen avgift för individuell ålderspension. På avgiften tillkommer särskild löneskatt på pensionskostnader (SLP), se nedan.

⁹Mer information om SPE-premien och hur den beräknas finns på SPV:s webbplats:

<http://www.spv.se/Arbetsgivare/Statlig-tjanstepension/Kostnader-for-pension/Premier/Engangspremier/Sarskild-pensionsersattning/>

¹⁰Premieskatt betalas med 42,75 procent av premien enligt lag (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m.

SPV tar ut en administrationsavgift för varje anställd som omfattas av det individuella valet, dock lägst 500 kr per år per ansluten arbetsgivare. Avgiften debiteras preliminärt i mars varje år. Därefter sker en slutgiltig justering i mars året därpå. Den administrativa avgiften räknas upp varje år med det genomsnittliga omräkningstalet för statsförvaltningens ramanslag. För 2016 blir avgiften 20 kr och 72 öre per anställd.

Kompletterande ålderspension

Den kompletterande ålderspensionen, Kåpan tjänste, som ingår i PA 03 och PA-91 är en avgiftsbestämd pension. Avgiften för Kåpan tjänste förvaltas av försäkringsföreningen Kåpan Pensioner (tidigare kallad Försäkringsföreningen för det statliga området, FSO). Intjänandet sker från 23 års ålder¹¹.

Avgiften för Kåpan tjänste är oförändrad 2016 och uppgår till 2,0 procent av utbetald lön (inklusive övertidsersättning). På avgiften betalas särskild löneskatt på pensionskostnader (SLP), se nedan.

Arbetsgivaren betalar även en avgift för anställda som omfattas av pensionsavtal men som inte uppnått 23 års ålder och därför inte tillgodoräknas premier för den kompletterande ålderspensionen.

För de myndigheter som slutit lokala kollektivavtal eller enskilda överenskommelser om ytterligare avgifter till den kompletterande ålderspensionen enligt 11§ i PA 03, (Kåpan Extra), tillkommer sådana avgifter för berörda arbetstagare.

Särskild löneskatt på pensionskostnader (SLP)

Den särskilda löneskatten på pensionskostnader, SLP, är 24,26 procent av avgiftsuttaget och betalas på sparpremien, värdesäkringspremien, riskpremien, ÖB-premien, ÖBF-premien, TA-premien, samt på premierna för individuell ålderspension och kompletterande ålderspension. SLP är för år 2016 på samma nivå som tidigare.

Avgifter till partsorgan

Trygghetsstiftelsen

Trygghetsstiftelsen bildades av staten och de centrala arbetstagarorganisationerna för att bedriva verksamhet enligt det tidigare trygghetsavtalet, TA. Detta avtal ersattes från och med år 2015 av ett nytecknat Avtal om omställning. Stiftelsen ger stöd till statsanställda framför allt vid uppsägning på grund av arbetsbrist eller när en tidsbegränsad anställning löper ut. Stiftelsens verksamhet finansieras genom att arbetsgivare inom avtalsområdet betalar en avgift motsvarande 0,3 procent av lönesumman.

Rådet för partsgemensamt stöd inom det statliga avtalsområdet (Partsrådet)

Partsrådet är en ideell förening där de centrala parterna på det statliga avtalsområdet är medlemmar. Rådets uppgift är att ge de lokala parterna stöd inom de

¹¹ Gäller från och med den 1 januari 2008.

arbetsområden som bestämts av parterna i kollektivavtal. Verksamheten finansieras genom att varje arbetsgivare betalar en avgift. Parterna har dock kommit överens om att arbetsgivarna inom avtalsområdet, under perioden 1 oktober 2013 till 30 september 2016, erhåller en rabatt som motsvarar den avgiftsnivå (0,055 procent av lönesumman) som hittills betalats in. Under denna period utgår alltså ingen avgift.

Medlemsavgift till Arbetsgivarverket

Medlemsavgiften till Arbetsgivarverket för nästkommande år fastställs av Arbetsgivarkollegiet i november varje år. Avgiften för 2016 är oförändrad och uppgår 0,085 procent av årslönesumman som den uppmäts i Arbetsgivarverkets septemberstatistik året innan. Miniminivån för medlemsavgiften är 0,2 prisbasbelopp avrundat till jämt hundratal kronor, vilket för år 2016 blir 8 860 kronor.

Avtal om lokala omställningsmedel

I samband med tecknandet av Avtal om omställning tecknades även ett avtal om lokala omställningsmedel, som gäller från och med 1 januari 2015. Detta ersatte det tidigare avtalet om lokalt aktivt omställningsarbete. Arbetsgivarna ska enligt avtalet årligen sätta av 0,3 procent av lönesumman till aktivt omställningsarbete. Eftersom beloppet är kvar i verksamheten tas avgiften inte upp i tabellen på sidan 3.

Undantag avseende avgifter och skatter

Unga

För anställda som vid årets början ännu inte fyllt 25 år är den lagstadgade arbetsgivaravgiften sedan några år tillbaka nedsatt. För perioden 1 januari – 30 maj 2016 gäller detta alltså de som är födda 1991 eller senare.

Enligt förslag i regeringens budgetproposition för 2016 kommer nedsättningen av de sociala avgifterna för unga att slopas en månad tidigare än vad som var beslutat i föregående budget. Arbetsgivaravgifterna för unga uppgår under perioden 1 augusti 2015 till 30 maj 2016 till 25,46 procent. Från och med 1 juni 2016, istället för som tidigare 1 juli 2016, skall hel arbetsgivaravgift på 31,42 procent betalas även för unga.

Avseende de avtalade avgifterna gäller att ingen avgift för Individuell ålderspension betalas för arbetstagaren förrän den månad denne fyller 23 år. Observera att avgift för Kompletterande ålderspension betalas även för arbetstagare som inte fyllt 23 år. Sparpremien, VS-premien och TA-premien betalas enbart för anställda som fyllt 28 år.

Äldre

För de anställda som är födda 1951 och fyller 65 år under 2016 gäller att full lagstadgad arbetsgivaravgift, alltså 31,42 procent, betalas under hela kalenderåret 2016. Däremot upphör de avgifter som betalas enligt avtal huvudsakligen månaden efter att den anställde fyllt 65 år. PSA-premien, avgifter till partsorganen och medlemsavgiften till Arbetsgivarverket betalas under hela året. Månaden efter att den

anställda fyllt 65 år blir avgiften alltså sammantaget 31,855 procent (31,42+0,05+0,30+0,085) på den utbetalade lönen.

För anställda som är födda mellan 1938 och 1950 betalar de statliga arbetsgivarna 2016 en avgift på 16,795 procent på utbetald lön. Denna består av ålderspensionsavgift enligt lag (10,21 procent), särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster enligt lag (6,15 procent), PSA-premie (0,05 procent), avgifter till partsorganen (0,3 procent) samt medlemsavgift till Arbetsgivarverket (0,085 procent).

För anställda som är födda 1937 eller tidigare betalas inte heller någon ålderspensionsavgift. Den sammanlagda avgiften som statliga arbetsgivare ska betala år 2016 uppgår därför till 6,585 procent på utbetald lön. Avgiften består av särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster enligt lag (6,15 procent), PSA-premien (0,05 procent), avgifter till partsorganen (0,3 procent) samt medlemsavgift till Arbetsgivarverket (0,085 procent).

Den särskilda löneskatten på vissa förvärvsinkomster för personer som fyllt 65 år enligt regeringens förslag i budgetpropositionen 2016 gäller under förutsättning att riksdagen beslutar i enlighet med förslaget. Beslut kommer i december, varefter Arbetsgivarverket uppdaterar denna text i enlighet med beslutet. Den särskilda löneskatten föreslås gälla löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete till personer som vid årets ingång har fyllt 65 år. Den särskilda löneskatten bestäms till 6,15 procent.

Nytt pensionsavtal PA 16

Den 11 november 2015 träffades ett nytt tjänstepensionsavtal inom den statliga sektorn, ”Pensionsavtal för arbetstagare inom det statliga avtalsområdet 2016 (PA 16)”. Det nya avtalet träder ikraft den 1 januari 2016. Beslutade övergångsbestämmelser medger dock tid för implementering av nya bestämmelser efter detta datum.

PA 16 innehåller två avdelningar. Avdelning I tillämpas för arbetstagare födda 1988 och senare medan Avdelning II omfattar arbetstagare födda 1987 eller tidigare. Bestämmelserna i Avdelning II är i huvudsak likvärdiga med PA 03. I Avdelning I gäller dock premiebestämda ålderspensioner.

De premier som presenteras i detta ”Arbetsgivarverket informerar” är beräknade med utgångspunkt i nu gällande pensionsbestämmelser, PA 03. Det nya avtalet innebär att t.ex. sparpremien som bekostar förmånsbestämda pensioner berörs samt att premier för premiebestämda pensioner förändras. Några beräkningar har ännu inte kunnat göras enligt det nya avtalet. I samband med avtalets ikraftträdande, särskilt med de övergångsbestämmelser som bestämts, torde förändringen för kollektivet inte bli stor.